

Tafsiira Suuratu Yuusuf-Kutaa 19

Description

Kutaa darbe keessatti Nabii Yaâ€™quub (aleyh salaam) Biniyaamiiniin isaan waliin erguuf ilmaan isaa irraa maqaa Rabbiitiin kakuu akka isaan irraa fuudhe ilaalle jirra. Erga isaan akeekachiisee fi ahdi (waadaa cimaa) isaan irraa fuudhee booda Biniyaaminin isaan waliin erguuf murteesse. Of eeggannoo akka godhan akkana jechuun isaanif dhaame:

وَقَالَ يَبْنِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَأَدْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا
أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

â€™Yaa ilmaan kiyya! Balbala tokkoon hin seeninaa, balbaloota adda addaatiin seenaa. Ani [murtii] Rabbii irraa homaa isin fayyaduu hin danda’u. Murtiin Rabbiif malee eenyufillee hin ta’u. Isarratti hirkadhe, warri hirkatan Isarratti haa hirkatan.â€™ jedhe.â€™(Suuratu Yuusuf 12:67)

Yeroo durii moottonni dallaa ijaaruun magaalaa ofii eegu. Dallaan kuni immoo balbaloota qaba. Nabii Yaâ€™quub ijoollee isaa balbala tokko qofaan osoo hin taâ€™in balbaloota adda addaatiin akka seenan isaanif dhaamu keessa sababootatu jira. Sababota kanniin keessaa:

1-Ija waanyu (buda) isaan irratti sodaachu- Ijoolleen kunniin babbareedoo waan taâ€™aniif balbala tokkoon yoo seenan budaan isaan nyaachu dandeessi jechuun Nabii Yaâ€™quub sodaate.

2-Yommuu garee taâ€™anii balbala tokkoon seenan waardiyonni balbala eegan isaan arguun basaastota ykn hattoota akka taâ€™anitti yaaduun isaan hidhuu dandaâ€™u. Sababni isaas, ijoolleen kunniin biyya biraa irraa waan dhufaniif haalli uffannaa isaanii kan biyya Misir irraa garagara. Kanaafu, waardiyonni haala salphaan isaan qabu dandaâ€™u[1]

Ani [murtii] Rabbii irraa homaa isin fayyaduu hin danda’u.â€™Kana jechuun ani kana isiniif dhaamudhaan wanta Rabbiin isin irratti murteesse isin irraa deebisuu hin dandaâ€™u. Murtiin hundi kan Rabbii qofaati. Namni jaallate jibbees wanti Rabbiin murteesse ni taâ€™a.

Nabii Yaâ€™quub kana isaaniif dhaamuun sababa bakkaan gahuu waliin Rabbiin irratti hirkachuu akka qaban isaan barsiisu barbaade. Dirqamni nama irra jiru, wanta namarraa eeggamu hojjachuu waliin Rabbiin irratti hirkachuudha. Asitti Nabii Yaâ€™quub hiika tawakkula ijoollee isaa barsiise:

1-Sababa barbaachisu bakkaan gahu-kunis wanta gaarii argachuu fi wanta badaa ofirraa deebisuuf wanta

dandaâ€™TMan hojjachuu. Kanaafi, **balbaloota adda addaatiin seenaa** jechuun isaan ajaje. Kuni sababa hojjachuudha.

2-Sababni qofti buâ€™TMaa barbaadamu fiduu hin dandaâ€™TMu. Kanaaf ni jedhe, **â€™Ani [murtii] Rabbii irraa homaa isin fayyaduu hin danda’u.**â€™Kana jechuun balbaloota adda addaatiin seenaa isin jechuun kiyya murtii Rabbiin isin irratti murteesse deebisuu hin dandaâ€™TMu. Kanaafu, Isarratti hirkadhaa.

3-Rabbiin irratti hirkachu-kunis buâ€™TMaa fi murtiin hundi harka Rabbii akka jiru amanu. Kanas â€™e **Murtiin Rabbiif malee eenyufillee hin ta’u. Isarratti hirkadhe, warri hirkatan Isarratti haa hirkatan.** â€™• jechuun ibse.

Kanaafu **tawakkula** jechuun **wanta namarraa eeggamu hojjachuu waliin qalbiidhaan Rabbiin irratti hirkachuudha.** Fakkeenyaaf, barataan qormaata daree darbuuf hanga humni isaa dandaâ€™TMeen sirritti qoâ€™TMata. Kana waliinu, buâ€™TMaa fi milkiin Rabbiin irraa akka taâ€™TMa ni amana. Sirritti qoâ€™TMachuu qofaan milkaaâ€™TMuun akka hin dandaâ€™TMamne ni beeka. Barataan kuni barataa tawakkula qabu jechuudha. Asitti â€™~qoâ€™TMachuunâ€™TM sababa.

Gama biraatin barataan tokko â€™ebarnoota qoâ€™TMachuu qofaan qormaata darbuu nan dandaâ€™TMa.â€™• jechuun buâ€™TMaa fi milkaaâ€™TMinni Rabbiin irraa akka taâ€™TMa yoo hin amanne, inni tawakkula hin qabu. Ammas barataan wanta Rabbiin murteesse hin hafu jedhee barnoota qoâ€™TMachuu yoo dhiise, wanta Rabbiin itti ajaje falleesse jira, hiika tawakkula micciree jira. Tawakkulli wanta namarraa eeggamu hojjachuu waliin qalbiin Rabbiin irratti hirkachuu waan ta’eef. [2] Qalbiin Rabbiin irratti hirkachuu jechuun buâ€™TMaa fi milkaaâ€™TMinni Isa qofarraa akka taâ€™TMa amanuu, gargaarsa Isarraa barbaaduu, â€™~wanti Inni fedhe ni taâ€™TMa, wanti Inni hin feene hin taâ€™TMuâ€™TM jedhanii amanuu fi wanti Inni nuuf murteese gaarii akka taâ€™TMa amananii fudhachuudha.

Obboleeyyan Yuusuf balbaloota adda addaa abbaan isaanii dhaameen haa seenanii malee, dhaamsi isaa kuni murtii Rabbiin murteesse isaan irraa deebisuu hin dandeenye. Aayata itti aanu keessatti kana ibsa:

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةٌ فِي نَفْسٍ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

â€™eYommuu karaa abbaan isaanii isaan ajajeen seenan, **Rabbiin irraa homaa isaan fayyadu hin dandeenye.** Garuu haajaa nafsee Ya’quub keessa jirtu kan inni guutedha. Waan isa barsiifneef dhugumatti inni abbaa beekumsaati. Garuu irra hedduun namootaa hin beekan.â€™• Suuratu Yuusuf 12:68

Ergasii Rabbiin subhaanahu wa taâ€™TMaalaa ijoolleen wanta abbaan isaanii ajajee hojii irra akka oolchan

ni ibse. Ni jedha: **Yommuu karaa abbaan isaanii isaan ajajeen seenan, Rabbiin irraa homaa isaan fayyadu hin dandeenye.** Kana jechuun yommuu ilmaan Ya'quub balbaloota garagaraa abbaan isaanii itti ajajeen seenan, seensi kuni murti Rabbiin isaan irratti murteesse homaa isaan irraa deebisuu hin dandeenye. Rabbiin dursee akka musiibaan isaanitti buutu murteesse jira. Ya'quub ijoollee isaa eeguu fi Biniyaamin nagahaan akka deebi'uu dhaamsa gaarii ijoollee isaatiif dhaame. Garuu dhaamsi kuni murti Rabbiin murteesse isaan irraa deebisu hin dandeenye. (Akkuma aayaata itti aanu keessatti dubbatu ijoollee isaa rakkinni ni qunname. Yuusuf mala baasun Biniyaaminin of biratti hanbisu barbaade. Sababa kanaan imala kana keessatti Biniyaamini fi ilmi hangafaa gara abbaatti hin deebine).

Garuu haajaa nafsee Ya'quub keessa jirtu kan inni guutedha. Kana jechuun dhaamsi ijoollee isaatiif dhaame kuni haajaa (dhimma) inni nafsee isaa keessa jirtu kan inni ifatti baasee dubbateedha.

Asitti haajaan nafsee Ya'quub keessa jirtu-balbala adda addaatin akka seenan ijoollee isaa gorsuudha. Guute jechuun ifatti baase, dhoksuu hin dandeenye. Ni jedhama Qadaa fulaanu haajata li nafsihii (Ebalu haajaa nafsee isaatiif guute • Kana jechuun wanta nafsee isaa keessatti dhokse ifatti baase. [3])

Waan isa barsiifneef dhugumatti inni abbaa beekumsaati. Kana jechuun Ya'quub dhugaa amanti guddaa isa barsiisnee ilaalchisee beekumsa kan qabuudha. Dhugaa amanti kanaan irraa ehomtu hin argamu ykn hin badu murti Rabbiitiin yoo ta'ee malee. Dirqamni mu'mina irra jiru sababa (wanta isarraa eeggamu) hojjachuu fi dhimma isaa hunda keessatti Rabbiin irratti hirkachuudha. jedhanii amanuudha. [4]

Garuu irra hedduun namootaa hin beekan. Kana jechuun namoonni baay'een hariiroo qadara (murtii) fi sababa jidduu jiru hin beekan.

Hanga danda'ameen Nabii Ya'quub balaa hanbisuuf of eeggannoo barbaachisu ni fudhate. Gama biraatiin, of eeggannoon namni fudhatu murtiin Rabbii hojii irra oolu akka hin dhoowwinee fi eeggumsa dhugaan eeggumsa Rabbii akka ta'ee ni ibse. Akkasumas, namni of eeggannoo fi hojii isaa irratti osoo hin ta'een Rabbiin irratti hirkachu akka qabu ni beeksise. Dhugumatti, nama beekumsa dhugaa qabutu hojii fi dubbii isaa keessatti madaala kana eega.

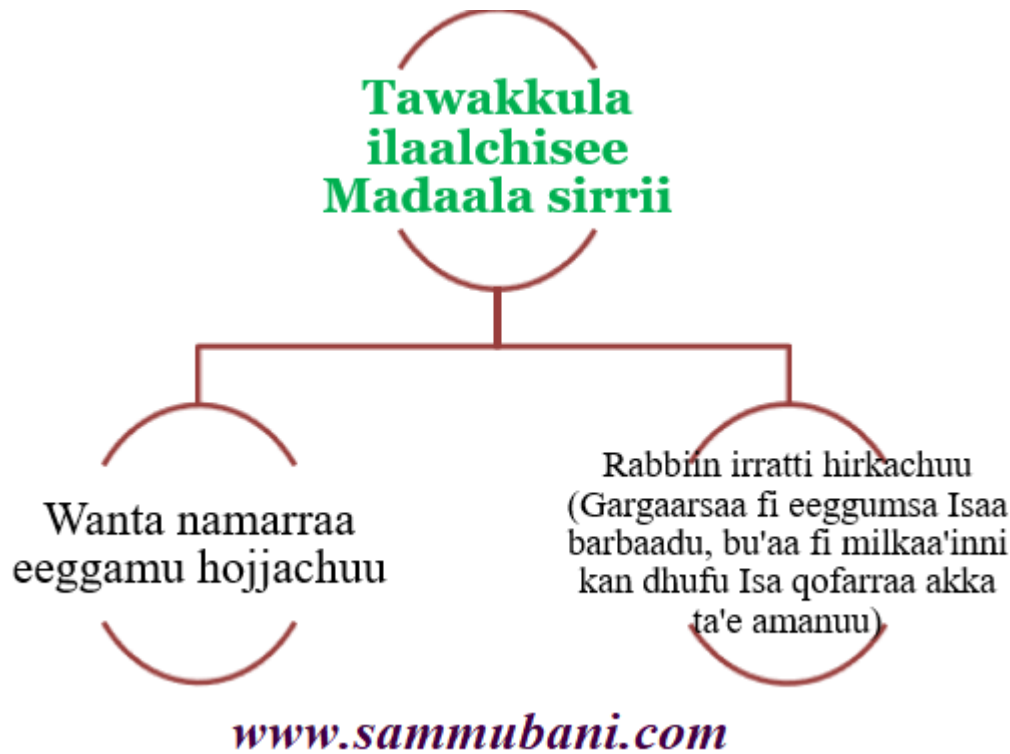
Kuni wanta namoonni baay'een hin beeknee fi hin hubanneedha. Namoonni gariin Rabbiin irratti hirkachuu dhiisanii humnaa fi of-eeggannoo isaanii qofarratti hirkatu. Namoonni gariin immoo osoo homaa hin hojjatin Rabbiin qofa irratti hirkatu. [5] Kanaafu, namoota bakka sadiiti qoodu dandeenya:

- Namoota Rabbiin irratti hirkatanii fi wanta isaan irraa eeggamu hojjatan. Warri kuni kana ni hubatu: sababa fi bu'aan kan wal qabataniidha. Garuu bu'aan murti Rabbiitiin kan dhufuudha. Kana waliinu, Rabbiin waan itti ajajeef sababa hojjachuun barbaachisaadha. Sababni mataa isaatiin qofti bu'aa akka hin buusne sirritti beeku. Kanaafu, sababa (wanta isaan irraa eeggamu) erga hojjatanii booda Rabbiin irratti hirkatu. Warri kana hubatanii fi hojii irra oolchan warra beekumsa dhugaa qabaniidha. Ya'quub (aleyh salaam) namoota akkana kanniin keessaa tokko.
- Namoota Rabbiin irratti hirkachuu dhiisanii sababa qofa irratti hirkatan. Isaan kuni bu'aan kan

argamu murti Rabbiitiin osoo hin taâ€™in humna isaanitiin qofa akka taâ€™etti amanu. Kanaafi, humna ofii qofarratti hirkatu. Isaan kunniin warra karaa sirrii irraa jallatanii fi jireenya keessatti tasgabbii hin qabneedha.

- Namoota sababa hojjachuu dhiisanii Rabbiin qofarratti hirkatan. Kunniin osoo homaa hin hojjatin warra taaâ€™ee rizqiin nuuf dhufti ykn balaan nurraa deebiâ€™a jedhaniidha. Kunniinis warra dogongoraniidha.

Warri karaa qajeelaa irra jiru namoota jalqabaati.

Kanaafu, jireenya tanaa fi tan dhuftu (Aakhira) keessatti milkaa'uuf sirriitti karoorsine hojjachu qabna. Kana waliinu, Rabbiin irratti hirkachuun nurra jira.

Maddoota wabii:

[1] Tafsiir Wasiix, Tafsiir Tahriir wa tanwiir

[2] <https://binbaz.org.sa/fatwas/943/%D9%83%D9%8A%D9%81%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D9%88%D9%83%D9%84-%D8%B9%D9%84%D9%89-%D8%A7%D9%84%D9%84%D9%87>

[3] Tafsiir Wasiix

[4] Maâ€™ariju Tafakkur wa daqaaâ€™iqu tadabbur-10/710

[5] <https://www.englishtafsir.com/Quran/12/index.html#sdfootnote56sym> , Tafsiir tahriir wa tanwiir

Date Created

February 6, 2022

Author

admin